

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Nds/6/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016200318
Dátum vydania rozhodnutia: 23.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016200318.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Slovenská železničná dopravná spoločnosť, a.s., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 35 856 742, zastúpeného JUDr. Jaroslavom Bradom, advokátom so sídlom Dunajská 58, 811 08 Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 21488544/2015 zo 17. decembra 2015, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci je dôvodný.

Na konanie a rozhodovanie vo veci je vecne príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 6S/39/2016-58 z 25. januára 2017, právoplatným dňa 11. februára 2017, v súvislosti s účinnosťou nových procesných kódexov a s poukazom na § 491 ods. 1, § 10, § 13 ods. 1, § 18 ods. 2, ods. 5 a § 97 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Banskej Bystrici s odôvodnením, že Krajský súd v Bratislave nie je miestne príslušným na konanie v predmetnej veci, pretože v prvom stupni rozhodoval Daňový úrad Banská Bystrica, preto je miestne a vecne príslušným Krajský súd v Banskej Bystrici, keďže v jeho obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni (§ 13 ods. 1 SSP).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici ako správny súd, ktorému bola vec postúpená, predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, pretože nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou, keďže predmetná vec napadla na Krajskom súde v Bratislave dňa 29. februára 2016, teda v čase účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

3. Krajský súd v Banskej Bystrici poukázal predovšetkým na zásadu hospodárnosti konania zakotvenú v článku 17 CSP, ktorej aplikácia je odôvodnená v zmysle § 5 ods. 1 SSP a § 25 SSP, v zmysle ktorej súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným

prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, čomu nezodpovedá postup Krajského súdu v Bratislave.

4. Ďalej Krajský súd v Banskej Bystrici poukázal na druhú vetu ustanovenia § 491 ods. 2 SSP, v zmysle ktorej, ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu. Postúpením veci dochádza v konečnom dôsledku k predlžovaniu konania, čím sa oslabuje právo žalobcu na účinnú a rýchlu súdnu ochranu. Postup Krajského súdu v Bratislave je v neprospech žalobcu, a preto aj z tohto dôvodu nemožno aplikovať ustanovenie § 13 ods. 1 SSP.

5. Ďalej zdôraznil, že Krajský súd v Bratislave realizovaním procesných úkonov, t.j. výziev adresovaných účastníkom potvrdil založenie svojej miestnej príslušnosti na konanie v predmetnej veci.

6. V tejto súvislosti Krajský súd v Banskej Bystrici poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 8Nds/3/2014 z 21. júla 2014, sp. zn. 8Sžo/14,15/2009 z 23. marca 2009, 2Sžo/15,16/2009 z 23. marca 2009 a 1Sžo/17/2009 z 30. marca 2009).

7. Podľa § 9 ods. 1 SSP, konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálny príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

8. Podľa § 11 ods. 1 OSP, konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

9. Podľa § 246a ods. 1 OSP, miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

10. Podľa § 18 ods. 2 SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálny príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správne súdu.

11. Podľa § 18 ods. 3 SSP, ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštalácie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne súdy viazané.

12. Podľa § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálny príslušnosti, po tom, ako sa oboznámil s prejednávajúcou vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v Banskej Bystrici postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

14. Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 491 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého teda postupoval podľa ustanovení nového procesného kódexu - Správneho súdneho poriadku. V prípade miestnej príslušnosti však z citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 SSP vyplýva, že príslušnosť (či už miestna, vecná alebo kauzálna) sa skúma a určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

15. V prejednávanej veci bola žaloba podaná na Krajskom súde v Bratislave dňa 29. februára 2016, t. j. predmetné konanie bolo začaté ešte v čase účinnosti OSP. Aj v prípade aplikácie ustanovenia § 491 ods. 1 SSP je nevyhnutné v prejednávanej veci posudzovať miestnu príslušnosť podľa ustanovení OSP, nakoľko aj v zmysle § 9 ods. 1 SSP sa príslušnosť posudzuje podľa okolností existujúcich v čase začatia

konania. K týmto okolnostiam nesporne patrí aj skutočnosť, že v čase začatia konania bol platným a účinným procesným kódexom OSP, a teda najvyšší súd dospel k záveru, že miestnu príslušnosť je potrebné v prejednávanej veci posudzovať podľa ustanovení OSP.

16. Citované ustanovenie § 11 ods. 1 OSP zakotvuje zásadu perpetuatio fori, podľa ktorej je pre určenie miestnej príslušnosti rozhodujúci stav v čase začatia konania a trvá až do skončenia sporu. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, ak by sa podmienky miestnej príslušnosti počas konania zmenili.

17. V zákonom ustanovení je zakotvená zásada, podľa ktorej sa má konanie uskutočňovať na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Znamená to, že zákon trvá na dodržiavaní kritérií stanovených v § 9 pre založenie vecnej príslušnosti a v § 84 - 89b pre založenie miestnej príslušnosti. Rozhodnutie, na ktorý súd podať žalobu, teda neponecháva na voľnú úvahu účastníka. Pre založenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu sú však rozhodujúce iba okolnosti, ktoré existujú v čase začatia konania, t. j. v deň doručenia žaloby na súd alebo v deň, keď bolo vydané uznesenie o začatí konaniu bez návrhu (§ 82 ods. 1). Ak sa konanie začalo na vecne a miestne príslušnom súde, bude sa konanie viesť na tomto súde, teda bude trvať jeho príslušnosť až do skončenia konania (zásada trvania príslušnosti alebo perpetuatio fori). To platí aj vtedy, ak neskôr počas konania dôjde k zmene okolností rozhodujúcich pre určenie príslušnosti (napr. zmena bydliska žalovaného, zmena žaloby, pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania, zmena alebo zámena účastníkov). Takáto zmena okolností totiž nemá žiadny vplyv na už raz založenú vecnú ani miestnu príslušnosť, a preto súd nemôže z tohto dôvodu vysloviť svoju vecnú alebo miestnu nepríslušnosť podľa § 104a, resp. § 105. Inštitút vecnej alebo miestnej nepríslušnosti možno totiž aplikovať iba v prípade, ak súd, na ktorý bola podaná žaloba, nebol v deň jej doručenia vecne alebo miestne príslušný. (Števček. M., Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. Vydanie, C. H. Beck, 2012).

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za rozhodujúce dodržanie vyššie uvedenej a popísanej zásady perpetuatio fori, ktorá bola zakotvená nielen v Občianskom súdnom poriadku, ale má svoje vyjadrenie aj v Správnom súdnom poriadku, v § 9 ods. 1 veta druhá. V zmysle dodržania tejto zásady teda najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa konanie začalo na miestne príslušnom súde - Krajskom súde v Bratislave a jeho miestna príslušnosť trvá až do skončenia veci.

19. Najvyšší súd považoval za nevyhnutné upriamiť pozornosť aj na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave, predtým, ako postúpil vec Krajskému súde v Banskej Bystrici ako správne poznamenal predmetný súd, vykonal v prejednávanej veci procesné úkony (výzva na vyjadrenie žalobcovi, výzva na vyjadrenie a predloženie spisov žalovanému a pod.), čím taktiež nesporne došlo k založeniu miestnej príslušnosti.

20. Podľa § 25 ods. 1 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

21. Podľa § 44 ods. 3 CSP, na najvyššom súde koná a rozhoduje senát alebo veľký senát.

22. Podľa § 46 ods. 1 CSP, senát sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov.

23. Zloženie senátu v tejto veci najvyšší súd odvodil z ustanovenia § 25 veta prvá SSP a § 44 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 46 ods. 1 CSP, v ktorých je upravené zloženie senátu najvyššieho súdu tak, že sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov. Zároveň vychádzal i z obsahu dôvodovej správy k SSP, z obsahu ktorej vyplýva, že v správnom súdnictve päťčlenný senát najvyššieho súdu rozhoduje podľa § 21 písmeno b) SSP vo veciach uvedených v § 11 písm. a) - f) SSP, t. j. ako súd prvej inštancie. Rozhodovanie najvyššieho súdu o nesúhlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou je upravené v § 18 ods. 3 SSP, čo znamená, že najvyšší súd tu nerozhoduje ako súd prvej a jedinej inštancie, preto najvyšší súd rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý

je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

25. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011) tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.